

Nr 596

Av herr **Anderson, Carl Albert**, och herr **Jansson**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 168, med förslag till lag om ändring i byggnadslagen den 30 juni 1947 (nr 385) samt till byggnadsstadga.*

I nu gällande byggnadsstadga föreskrives i 76 § 2 mom. bl. a. att i byggnadsordningen må bestämmas, huruvida och i vad mån byggnadslov erfordras för underhållsarbeten och andra reparationsåtgärder, som påverkar byggnads utseende eller stadsbilden, såsom utbyte av takbeläggingsmaterial och omfärgning. I anslutning härtill finnes i byggnadsstyrelsens normalförslag till byggnadsordning för stad, köping och municipalsamhälle samt område på landet med fastställd stadsplan (kungl. byggnadsstyrelsens publikationer 1948: 1) föreskrift i § 22 om att byggnadslov erfordras för ovannämnda åtgärder. Flertalet samhällen har velat åtaga sig detta arbete och därför antagit normalförslaget på denna punkt.

I det nu föreliggande förslaget till ny byggnadsstadga har kravet på byggnadslov för åtgärderna i fråga slopats. 1951 års byggnadsutredning har icke närmare redovisat skälen härför utan endast uttalat, att för underhålls- och reparationsåtgärder enligt utredningens mening byggnadslov i princip icke bör krävas. Departementschefen har icke gjort något uttalande i frågan.

Mot nyssnämnda princip är i stort ingenting att erinra. Dock synes — av skäl som här nedan redovisas — avvikelse från denna huvudregel böra göras i fråga om underhåll och reparationer å fasaderna.

En av de viktigare anledningarna till att byggnadsverksamheten skall vara under kontroll är den allmänna önskan att åstadkomma sådana samhällen för människorna, där de kan känna trivsel. Härvidlag har den yttre miljön, vari byggnadernas fasadutformning och färgsättning är en integrerande del, stor betydelse. Misstag på detta område kan få för miljön förödande inverkan.

När det gäller äldre, kulturhistoriskt särskilt värdefulla miljöer eller ur arkitektonisk synpunkt goda byggnader är färgsättningen vid fasadrenoveringarna ofta ytterst viktig för att ej stor och i realiteten oreparabel skadegörelse skall ske. I dessa sammanhang bör beaktas, att vissa ändringar av den arkitektoniska utformningen av fasaddetaljerna i förenklande syfte ofta blir aktuella i samband med renoveringarna. Om byggnadslov ej erfordras för färgsättningen, ligger det nära till hands att fastighetsägarna i samband med denna också utför mer eller mindre långt gående »renrakningar» av fasaderna

utan att byggnadsnämndens tillstånd inhämtas. Värdefulla fasader kan härigenom helt förstöras.

Vid uppförande av nybyggnader har byggnadsnämnden i den föreslagna stadgan stöd för att ställa krav i fråga om färgsättningen, och nämnden har — eftersom den följer byggnadsföretaget — lätt att bevaka, att denna fråga behandlas på ett riktigt sätt. Den efterprovning som byggnadsnämnden enligt stadgeförslaget kan företaga, när det gäller reoveringar av fasaderna på befintliga hus, har i praktiken föga värde. Skadan är då redan skedd, och att vinna rättelse torde i allmänhet vara ogörligt och skulle under alla förhållanden skapa stort »krångel».

I våra städer har under många år med viktigt stöd av byggnadsstadgan och byggnadsordningarna ett omfattande arbete nedlagts på omvårdnaden av stadsmiljöerna och de värdefulla byggnaderna. I Stockholm medverkar i byggnadsnämndens arbete härvidlag bl. a. även skönhetsrådet, stadsantikvarien och en särskild tjänsteman i nämnden, benämnd färgkonsulenten. Även på andra orter finnes motsvarande samarbete med andra kulturvårdande organ. De föreskrifter och råd som lämnas fastighetsägarna på detta område uppfattas som regel icke som krångel av dessa utan tvärtom visar man ofta stort intresse för saken, när man väl blivit uppmärksam på frågans vikt. I de enkla fallen behöver byggnadslovsfrågor vålla varken krångel eller tidsutdräkt, när ärendet kan behandlas muntligt. Så sker f. n. i Stockholm, där muntliga tillstånd i dessa fall meddelas av färgkonsulenten eller vederbörande distriktsarkitekt.

Den föreslagna byggnadsstadgans slopande av föreskrifterna om byggnadslov för dessa arbeten skulle rasera grunden för det arbete man sålunda för närvarande bedriver. Kommunernas möjligheter att bevaka de kulturella intressena bortfaller.

Under återopande av det sålunda anförda yrkas,

att förslaget till ny byggnadsstadga beträffande 54 § så ändras, att byggnadslov kräves för omfärgning av fasad och utbyte av taktäckningsmaterial, i vart fall inom område med fastställd stadsplan.

Stockholm den 10 november 1959

Carl Albert Anderson

Erik Jansson